

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no: 25.01.2018 - 259
Karar Tarih ve no : 25.01.2018 - 6008

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Tepebaşı İlçesi, Tepebaşı Mahallesi'nde ve tapunun 2431 ada, 2 parselinde yer alan Tepebaşı Camii'nin 2863 sayılı Kanun kapsamında tescili konusunun Kurulumuzda değerlendirilmesine ilişkin iletilen Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 13.12.2017 tarih ve 35030805-150.01-E.3967 sayılı yazısı ve eki 08.12.2017 tarihli uzman raporu, Tepebaşı Belediye Başkanlığının 26.12.2017 tarih ve M.26.03.TEP.0.13/10504/29917 sayılı yazısı, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığının 22.12.2017 tarih ve 84618671-310.99-2189-53542 sayılı yazısı, Eskişehir Valiliğinin (Kadastro Müdürlüğü) 20.12.2017 tarih ve 82953731-821.99-E.2889610 yazısı, Tepebaşı Kaymakamlığının (İlçe Müftülüğü) 19.01.2018 tarih ve 69229988-215/108 sayılı yazısı, 20.12.2017 tarih ve 5903 sayılı Kararımız ile Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 16.01.2018 tarih ve 32524 sayılı dosya inceleme raporu okundu, ekleri incelendi yapılan görüşmeler sonunda;

Eskişehir İli, Tepebaşı İlçesi, Tepebaşı Mahallesi'nde ve tapunun 2431 ada, 2 parselinde yer alan Tepebaşı Camii'nin yapım malzemesi ve tekniği, plan şeması, cephe düzeni ve diğer mimari özellikleri, dekoratif özellikleri ile belge değeri nedenleriyle 2863 sayılı Kanun kapsamında I. (Bir) Grup Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline; camiye ilişkin hazırlanan korunma alanı paftası ile tescil fişinin uygun olduğuna; bahsi geçen cami ve korunma alanı sınırları içinde 2863 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İLİ : Eskişehir	İLÇESİ :Tepebaşı	Köy / Mahale: Tepebaşı Mah.	KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA: 98 2431x		PARSEL: 6 2 x
ADI: Tepebaşı	YAPTIRAN:	YAPAN: Cevat ÜLGER	MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Cumhuriyet	ÇEVREYE AYKIRI:
	YAPIM TARİHİ: 1968	KİTABE: 1968	VAKFIYE:-	

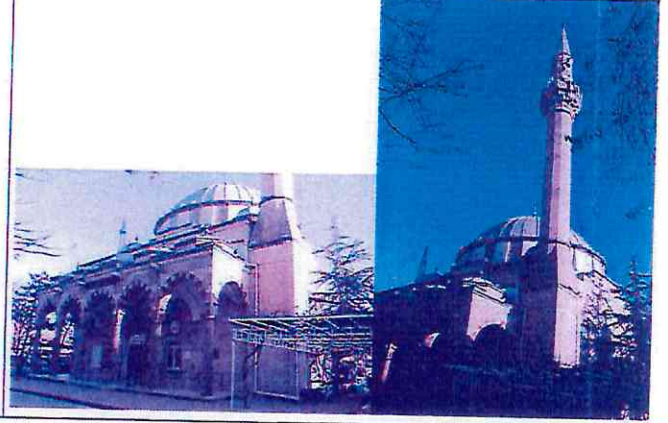
GENEL TANIM: Beş gözlü son cemaat yeri ile ana mekandan oluşan kareye yakın dikdörtgen planlı cami, merkezi kubbelidir. 1968 tarihli cami ünlü mimar Cevat ÜLGER tarafından inşa edilmiştir.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	A	İÇ YAPI	A SÜSLEME	A	A YOK
B ORTA		B	B YAP	B		B	B RUTUBET	B İZİ VAR
C FENA		C	C	C		C	C	C ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

AYRINTILI TANIM: Tepebaşı Camii Eskişehirli ünlü mimar Cevat Ülger tarafından inşa edilmiştir. Cami betonarme bir cami olup 1968 tarihidir. Cami, dikdörtgen planlı, kubbeli ve fevkanidir. Cami kareye yakın dikdörtgen planlı olup, betonarme, karkas sistemle inşa edilmiştir. Kuzey cepheye bulunan son cemaat yeri beş gözlü revaklı olup, her bölümün üzeri küçük kubbelere örtülmüştür.

Caminin batı ve doğu ve güney cephesi aynı özelliklere sahiptir. Bu üç dış cephede, tüm cepheyi kaplayan çıkıntılı bir profil veren sivri kemerli bir düzen görülmektedir. Sivri kemerin üzerinde cepheden dışa taşkın ve kademeli bir şekilde yükselen üst kısmı düz bırakılmış üçgen bir alınlığı andıran düzenleme ile cephelere hareketlilik kazandırılmıştır. Bu cephelerde ikisi alta, üçü üst kotta bulunan pencere açıklıkları alttakiler uzunlamasına dikdörtgen planlı, üsttekiler ise sivri kemerli nişler içerisinde daha küçük ölçeklidir. Üst kat pencerelerinin dışıkları şebekeli olup, ortadaki pencere diğerlerinden daha yüksek tutulmuştur.

Revaklı son cemaat yerinden sonra enine dikdörtgen planlı bir giriş mekanına oradan da harime girilmektedir. Harim, 4 yönlü büyük kemerlerin taşıdığı merkezde büyük bir ana kubbe ile örtülmüştür. Camide Osmanlı Cami Mimarisinde kullanılan en ayırtıcı öğeler (pandantif, Türk üçgeni, kemer, kubbe, sütun başlıkları, sütunlar...) büyük bir titizlikle uyarlanmıştır. Harimde tüm iç cephe duvarlarında dış cephelerde de görülen profilli sivri kemer uygulaması dikkat çekicidir. Caminin dışardan doğu cephesinden girişi sağlanan ve döner merdivenlerle çıkılan kadınlar mahfili harimin kuzey cephesinde yer almaktadır. Geometrik ve bitkisel desenli ahşap korkuluklara sahip mahfil, desteksiz çıkma bir balkon görünümündedir. Mukarnas dolgu mihrap, vaaz kürsü, mermer işlemeli olup, minber ve müezzin mahfili ahşaptır. Tüm iç duvarlar cihari yar-ı güzünlerle donatılmıştır. Kubbede caminin üst kat pencerelerinde görülen boyuna dikdörtgen formlu ve sivri kemerle sonlanan alçı içlik ve dışıklar ile camlarında renkli vitray süslemelere sahip pencerelerin aynısı ve daha küçük boyutlu sıralanmaktadır. Kuzeybatı köşede yer alan minare, dikdörtgen planlı bir kaide ve köşeleri pahlanmış bir pabuçluk ve sekizgen bir gövde ve tek şerefeli olup, şerefe altı iki sıra mukarnas dolguludur. Kûlah da kubbe gibi kurşunla kaplıdır.

20. yüzyılın ortalarında çağın malzemeleri ve anlayışını Osmanlı mimarisine buluşturan. Klasik Osmanlı Mimarisini yeniden canlandıran ve ona başka bir yorum katan ünlü mimar Cevat Ülger, geleneksel inşa tekniklerini kullanmış, detaylarda ise sağlamlık ve ekonomik olma gibi özellikleri sebebiyle çağdaş malzeme ve tekniklerden faydalanmıştır. Tepebaşı Camiinde de Osmanlı Selatin Camilerinde uygulanan devasa kütteli cami anlayışını sergilemiş, hareketli cephe düzeniyle, taşıyıcı ve üst örtü sistemleri, pencere şebekeleri gibi mimari detaylarla Klasik Cami mimarisini günümüz malzemesiyle buluşturmuştur. Bu nedenle Tepebaşı Cami, dönemin ünik eserlerinden biri olup, kendine has bir üslup geliştiren mimarının anlayışını özenle yansıtan bir kültür varlığıdır.

YAYIN DİZİNİ

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN
25.01.2018 GÜN VE 6008 SAYILI KARARI
EKİDİR.

e-İmzalıdır

Mehmet Süleyman EKŞİ
Bölge Kurulu Müdürü

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIM :

Cami

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Cami

ÖNERİLEN KULLANIM

Cami

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihcisi

Ash APAYDIN ÖZDEMİR
Mimar

EKLER:	
RAPOR	+
FOTOĞRAF	+
RÖLÖVE PROJESİ	-
RESTORASYON PROJESİ	-
HARİTA	-
KROKİ	-
KİTABE	-
VAKFIYE	-

KONTROL EDEN:	
KURUL KARARLARI:	
REVİZYON:	
KURUL ONAYI:	

İl	: Eskişehir	
İlçe	: Tepebaşı	
Mah.	: Tepebaşı	
Pafta	: 210/1	
Adı	: Tepebaşı Camii	
Tür/Derece	: Koruma Alanı Sınırları	
Projeksiyon	: UTM 6 Derece	
Datum	: ED50	
Dom	: 30	
Ölçek	: 1/Kroki	
	: Koruma Alanı	
Korunma Alanı İçinde Kalan Parseller	2431 ada, 2 parsel 2431 ada, 5 parsel	
Koruma Alanı Sınırları Koordinat Listesi		
	Y	X
1	284682.697	4407620.985
2	284664.459	4407586.330
3	284661.251	4407584.055
4	284653.784	4407581.374
5	284645.321	4407580.439
6	284611.478	4407641.613
7	284593.328	4407606.182

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN
25.01.2018 GÜN VE 6008 SAYILI KARARI
EKİDİR.

e-imzalıdır

Mehmet Süleyman EKŞİ
Bölge Kurulu Müdürü